

COBISS 2024 CONFERENCE

Izhodišča za uvajanje entitetno-relacijske katalogizacije (ERK) v sistem COBISS.SI

Branka Badovinac

Working Together to Build Confidence in Science and Development

IZUM, Maribor, Slovenia, 23–24 October 2024

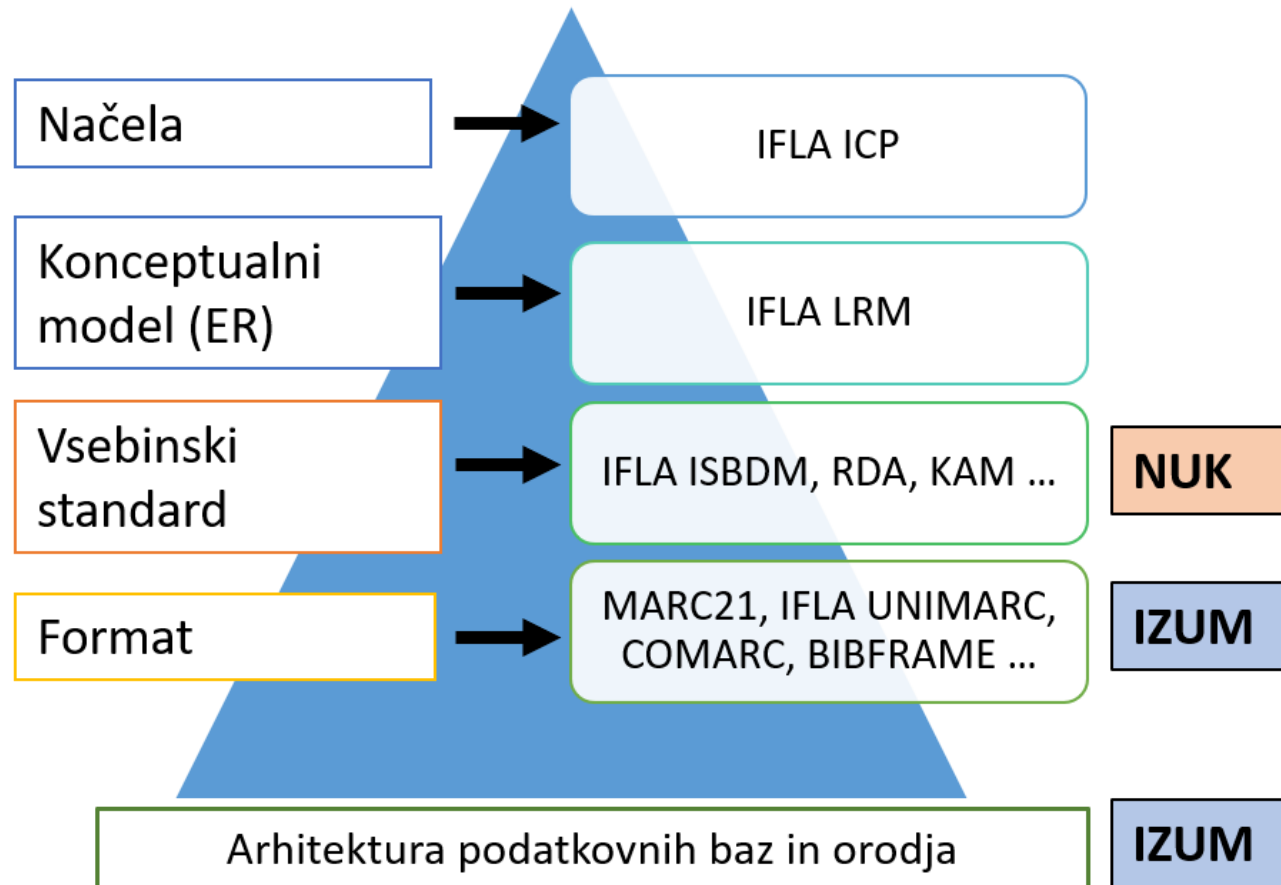

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Standardizacija

ERK = entitetno-relacijska katalogizacija -> *postopki za zbiranje in vzdrževanje natančnih in zanesljivih opisov entitet, vključno z njihovimi atributi in relacijami v podatkovnem formatu*

Sklopi uvajanja ERK

Poleg razvoj standardizirane metapodatkovne sheme (formata) in programske opreme je treba:

1. opredeliti koncepte ERK glede na vsebinski standard in sistem predmetnega označevanja,
2. zasnovati arhitekturo in funkcionalne zahteve aplikacij/produktov,
3. podati načine migracije/transformacije obstoječih baz podatkov,
4. poiskati rešitve za povezane sisteme in
5. oblikovati podporne programe usposabljanja uporabnikov sistema.

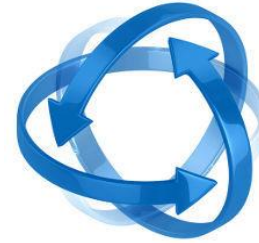
Pregled scenarijev, formatov in trendov

- 4 različni implementacijski scenariji, kot jih povzame RDA
 - Scenarij A: povezani odprti podatki (semantični splet, odprti sistem)
 - Scenarij B: relacijski ali objektno usmerjeni podatki (zaprti sistem)
 - Scenarij C: bibliografski/normativni podatki (“MARC”, zaprti sistem)
 - Scenarij D: podatki ploske datoteke (angl. flat file data) (listki, zaprti sistem)
- Pregled 7 shem/formatov in analiza COMARC-a
- Pregled trendov in rešitev v tujih sistemih in programske opreme (predvsem z vidika scenarija A)

Profil COBISS.SI in razvojni projekti

Vzajemnost

Ponovna uporaba

Leto zaključka projekta	Projekt
2003, 2018	Vzpostavitev normativnih baz in normativne kontrole (osebe, korporacije)
2015	FRBR v COBISS+ (Vse izdaje in prevodi)
2017	Uporaba orodij BIBFRAME za zapise v sistemu COBISS.SI
2019	Vključitev zapisov v Viaf.org
2021	Splošni geslovník COBISS.SI (SGC)
2023	Kreiranje testne baze normativnih zapisov za dela
2023	Analiza RDA in MARC21 in COMARC

Osrednja vodila strateških usmeritev

1. Zagotoviti točnost in povečati kakovost podatkov/zapisov, ki bodo rezultat prehoda.
2. Povečati uporabnost podatkov za uporabnike v najširšem smislu.
3. Zagotoviti interoperabilnost in izmenjavo podatkov.
4. Zagotoviti kontinuiteto in uporabnost podatkov v širšem ekosistemu sistema COBISS.SI in mreže COBISS.Net.
5. Upoštevati oziroma v čim manjši meri vplivati na delovne procese in dejavnosti knjižnic med prehodom, a podati rešitve, ki bodo povečale učinkovitost in kakovost dela.
6. Učinkovito usposobiti strokovne delavce (katalogizatorje).

COMARC + scenarij B in C (analiza SWOT)

S

- ✓ Nadgrajuje se koncept vzajemne katalogizacije
- ✓ Vzporedna priprava sprememb glede na pripravo katalogizacijskega pravilnika
- ✓ Uporabnost formata COMARC-a in prilagodljiva nadgradnja obstoječe katalogizacijske prakse
- ✓ Postopna priprava podatkov za transformacijo in obogatitev zapisov ter dodajanje novih zapisov
- ✓ Uporabnost sistema za predmetno označevanje (SGC)
- ✓ Fleksibilnost prehoda (morebitno »sobivanje« ERK in neERK zapisov in postopno prilagajanje za povezane sisteme)

O

- ✓ Spremljanje mednarodnih projektov (zlasti scenarija A)
- ✓ Uveljavljenost MARC formatov v knjižničnih sistemih
- ✓ Fleksibilen prehod za katalogizatorje
- ✓ Potencial umetne inteligence

W

- ✓ Neoptimalna struktura in redundanca podatkov
- ✓ Ovire pri spreminjanju arhitekture (lokalne baze)
- ✓ Vložek v aktivnosti brez večjega dolgoročnega učinka zaradi zahtevnosti transformacij zapisov s slabimi podatki (npr. starejši zapisi)
- ✓ Vložek v dopolnjevanje UNIMARC-a

T

- ✓ Upad kadrovskih in finančnih virov
- ✓ Časovni zamiki pri pripravi katalogizacijskega pravilnika
- ✓ S tehnologijo povezane omejitve računalniške opreme
- ✓ (Ne)razumevanje in (ne)pripravljenost knjižnične skupnosti na prehod
- ✓ Stabilnost in uveljavljenost mednarodnih standardov za ERK
- ✓ Pravne ovire pri uvajanju novih storitev

Strateške usmeritve (2025-2030) (osnutek)

1. Dopolnitev formata COMARC/B in COMARC/A v skladu z aplikacijskim profilom podatkovnih elementov vsebinskega pravilnika

2. Priprava, kreiranje in implementacija rešitev za nove sklope normativih zapisov za izbrane entitete na osnovi obstoječih bibliografskih in normativnih zapisov

3. Nadaljevanje razvoja koncepta vzajemnosti in arhitekture v sistemu COBISS.SI v smer, ki vključuje visoko kakovostne bibliografske in normativne zapise v sistemu COBIB.SI

4. Vzpostavitev storitve povezanih podatkov

5. Oblikovanje dopolnitev javno dostopnega kataloga COBISS+

Komuniciranje z IZUM-om

- Klicni center: +386 (0)2 25 20 333
- Pon.–pet. 7.30–20.00, sob. 7.30–13.00
- E-naslov: podpora@izum.si

[COBISS – poti do znanja](#)

[COBISS \(@COBISSNET\)](#)

[COBISS – poti do znanja](#)

[COBISS/IZUM – Institut informacijskih znanosti, Maribor](#)

BLOG

[Blog COBISS | Poti do znanja](#)

Hvala!

